

Μιά βραδιά σ' ἓνα σπίτι ὁ γυιὸς τῆς οἰκογενείας, ἀπόφοιτος τῆς σχολῆς τῶν Δοκίμων, μανθάνει ἀπὸ τὸν μόλις ἀφιχθέντα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὁμογενῆ θεῖόν του—ἀδελφὸν τοῦ πατέρα του—ὅτι ὁ πατέρας του ἠτύχησεν, ἐπειδὴ συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφύρῳ τὴν μητέρα του μετὰ τὸν ἐραστὴν της, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπλήρωσε τοὺς ἐραστὰς διὰ τοῦ ὄπλου του, καὶ ὅτι ἀποθνήσκων ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν υἱὸν του ζητῶν παρ' αὐτοῦ νὰ τὸν ἐκδικήσῃ καὶ νὰ μισήσῃ τὴν μητέρα του. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν τὴν παρέλαβεν

ὁ ἀδελφὸς του ἐνόπιον τοῦ ἱατροῦ, στενοῦ οἰκογενειακοῦ φίλου του, μετὰ τὴν ἐντολὴν νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀποθανόντος καὶ ἀνεπιμόν του, ὅταν γίνῃ στρατιώτης. Ὁ υἱὸς παραλαμβάνει τὴν ἐπιστολὴν καὶ σχεδὸν πείθεται, περὶ τῆς ἐνοχῆς τῆς μητρὸς του καὶ μ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τῆς ἀποφασίζει νὰ ἐκδικηθῇ, θέλων πρῶτα νὰ φρονέσῃ τὸν καὶ νῦν ἐραστὴν της καὶ φίλον οἰκογενειακὸν καὶ τὸν ὅποιον ἀπὸ μικρῷ παιδί ἔμαθε νὰ σέβεται.

— Ἔως ἐδῶ ὅλος ὁ κόσμος νομίζει ὅτι πραγματὶ ἡ μητέρα του εἶνε ἐνοχος. Καὶ ἔως ἐδῶ ἔχομεν τὰ ἐννεὰ δέκατα τοῦ δράματος. Οὔτε αἱ διαμαρτυρίαι τῆς μητέρας εἶνε ἀσχετὰ πειστικαί, γιὰ νὰ μὴς κίμουν νὰ τὴν συμπιθῆσομεν καὶ ἀκούσομεν διαρκῶς νὰ ὁμιλοῦν περὶ ζημιῶν. Ἄφ' ἐνός τὸ ἐξατομικώριον τοῦ θεῖου, ὁ ὁποῖος προτείνει εἰς τὸν ἀνεπιμόν του νὰ συγκατοικήσουν, ἀφ' ἐτέρου ἡ παρουσίαι ἢ δική του, ἢ ὅποια κατεσπαταλήθη ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς διασκεδάσεις καὶ ἐξ ἄλλου τὰ χρήματα τοῦ ἐραστοῦ, ὁ ὁποῖος τὰ ἐκέρδισεν, ὡς βίαιον ἐργασίῳν ἔχων τὴν παρουσίαν τοῦ υἱοῦ.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ δράματος ἀποκαλύπτεται, ὅτι ὁ πατέρας του κακῶς ἐξέλαβε τὸν φίλον του ὡς ἐραστὴν τῆς γυναίκος του, καὶ ὅτι αὐτὸς τὴν ἠγάπη ἀπλῶς μετὰ περιπάθειαν καὶ τίποτε περισσότερον, καὶ ὅτι ὁ ἀποθανὼν ἦταν ἓνας ἄλλος χαρτοπαίκτης καὶ τύραννος, κατεσπαταλήσας τὴν παρουσίαν του καὶ ἀφήσας χρῆν μετὰ τὸν θάνατόν του, τὰ ὅποια ἐπλήρωσεν ἡ μητέρα του μετὰ τὴν παρουσίαν της, καὶ μ' ἐκείνην τοῦ υἱοῦ της, γιὰ νὰ σώσῃ τὴν τιμὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ παιδιοῦ της.

Βλέπουσα ὁμοῦς ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ἀγάπη τοῦ υἱοῦ της δὲν ἦτο μεγάλη ὡς τὴν ἐμμανίζετο, φωνάζει σὴν σκιρτῆ τοῦ προσκεκλημένου της καὶ ἐνόπιόν των διακηρύττει, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν οἰκογενειακὸν της φίλον καὶ φεύγει μαζί του.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐπόθεσις τοῦ "Ἄλλου Κόσμου" τοῦ κ. Νικολοπούλου.

Τὸ ἔργον αὐτὸ βεβαίως εἶνε πρὸς ἔπαινον τοῦ συγγραφέως καὶ διαβλέπει κανεὶς ἀμέσως τὴν ποιότητα τῆς ὁποίας ἔμαθον κατόπιν τοῦ Μαθηματομένου Βασιλιά, ὅπου ὄχι μόνον ἀπέτυχεν αἰεὶ ὀφισμένοις γίνεται ἀνισαρός.

Ἄν μπορούμε βέβαια νὰ διακηρύξομεν, ὅτι εἶνε ἔργον ἀριστον. Πολλοὺ γὰρ δεῖ. Ἄλλ' ὡς δράμα γραμμένον μετὰ τὸν Μαθηματομένου Βασιλιά — τὸ ὅποιον δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς δραματικὸν ἔργον — εἶνε ἀσχετὰ καλόν. Καὶ ἐν πρώτοις ὀφισοιότη ἡ ἰδέαι τοῦ συγγραφέως τοῦ νὰ θέλῃ νὰ περιγράψῃ τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν ἐνός νέου ἐρισσομένου ἐπὶ τὴν ἐπίφρειαν δύο συνασθημάτων : Τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν μητέρα του καὶ τῆς κατηγορίας τῆς ἀτιμίας

της. Ἐπίσης ὀφισοὶ ἰδέαι νὰ βλέπομεν εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔργου τὴν ἐπανάκτησιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔρωτος καὶ τὴν μητέρα του, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνοιωσεν ὅτι πολὺ μεγάλη καὶ μάταιη ἦταν ἡ αὐτοθυσίαι της γιὰ τὸ παιδί της, νὰ θέλῃ νὰ ζήσῃ καὶ αὐτὴ, ὅσα χρόνια τῆς μένουν ἀκόρη, ἂν ὄχι ἐντελῶς ἐδτυχῆς, τοὺλάχιστον μ' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἀπέδειξεν ὅτι ἀληθινὰ τὴν ἀγαποῦσε καὶ ἐπέφερεν ἐπὶ τόσα χρόνια ἐν τῇ στερήσει της.

Ἄλλὰ διατὶ ἡ πλοκὴ τοῦ ἔργου, ἐνῶ τὸ διέπει τόσον ὀφισοὶ ἰδέαι, νὰ ἦνε τόσον κακὴ ; Διατὶ ὁ θεῖος αὐτὸς τώρα μόνον ἀναφαίνεται καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν εἰκοσιν ἐτῶν, δὲν ἐφάνη γιὰ νὰ σταματήσῃ τὴν ὑποτιθεμένην σπατάλην τῆς παρουσίας τοῦ ἀνεπιμοῦ του ; Διατὶ ἀκόμη ἐνόμιζεν, ὅτι σπαταλῶνται τὰ χρήματα ἀπὸ τὴν νύμφην του, ἐνῶ πάντως—τονοῦμεν αὐτὸ ἰδιαίτερος, διότι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, τὸν ὅποιον ἀγαποῦσε—ὄφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὁ ἀδελφὸς του ἦτο χαρτοπαίκτης καὶ ἀφήσεν χρῆν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Πῶς συμβιβάζονται αὐταῖ :

Εἰς τὴν δευτέραν πράξιν, ὅτε ὁ υἱὸς ζητεῖ ἀποδείξει ἀπὸ τὴν μητέρα του διὰ τὴν ἀθωότητά της, διατὶ τὸ παιδί αὐτὸ νὰ θέλῃ νὰ διδάξῃ τὸ ζωνὸν—ὅαν νὰ ἦταν ἑρρασιμῶς—λέγοντας ὅτι ἀποτείνεται εἰς ὅλας τὰς μητέρας, ἐνῶ εὐρισζόμενον στὴν κατάστασιν αὐτὴν τῆς διαμύχης τῆς υἱικῆς στοργῆς μετὰ τῆς ὑποψίας, καὶθε ἄλλο θὰ ἐσκέπτετο παρὰ νὰ διδάξῃ τὰς μητέρας τοῦ κόσμου :

Ἐπίσης καὶ εἰς τὴν τρίτην πράξιν. Διὰ ποῖον λόγον ἡ κατηγορηθεῖσα μητέρα φωνάζει στὴ σκηνὴ τοὺς καλεσμένους της ; Ἦταν ἀνάγκη τάχα αὐτὰ τοῦ εἶπε νὰ τὰ πῆ μπροστὰ στὸν κόσμον ; Ὁ ἐνδιαφερόμενος φάσκει τὴν ἀποκρίσιν.

Ἐνα ἐπίσης μεγάλο ἐλλείμμα τοῦ ἔργου εἶνε ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ὁ θεατὴς δὲν ξέροι ποῦ νὰ σταματήσῃ, διὰ ποῖον νὰ ἐνδιαφερθῇ. Καὶ αὐτὸ τὸ ζητεῖ διότι ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τέτοια, ὥστε εἰς καθεῖστορίαν, ἢ μυθιστόρημα ἢ δράμα νὰ θέλῃ νὰ συμπαιθῇ κάποιον. Κ' ἐδῶ δὲν ξέροι ποῖον. Ἐξίμνα ἀρχίζει νὰ συμπαιθῇ τὸν υἱόν, ἀλλὰ βλέπει ὅτι δὲν εἶνε χαρσζτὴρ καλὸς καὶ ὅτι πιθανὸν ἐλατήριον τῆς ἐξεγέρσεώς του νὰ ἦνε καὶ τὰ χυμῖντα καὶ τὸν θεωρεῖ ἀνάξιον συμπαιθείας. Θέλει νὰ συμπαιθῇ τὴν μητέρα, ἀλλ' ἀδημονεῖ διότι δὲν ἀποδεικνύεται ἡ ἀθωότης της ἀμέσως, ἐνῶ μπορεῖ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ, μ' ὄλην τὴν δοκιμασίαν εἰς τὴν ὁποίαν βάζει τὴν στοργὴν τοῦ υἱοῦ της, νὰ μᾶς δώσῃ νὰ ἐννοήσομεν ὅτι δὲν εἶνε ἔνοχη.

Τὰ ἄλλα πρόσωπα εἶνε δευτερεύοντα ἐντελῶς, ἴσως ὁ θεῖος νὰ ἦτο συμπαιθέστερος, ἂν ἦταν συνεπέστερος.

Καὶ στὸ τέλος μὶν ἀπορίαν. Διατὶ ὁ « Ἄλλος Κόσμος »...

Πάντως τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ κ. Νιζοίλοπούλου τὸν τιμᾷ, διότι καὶ ἀνώτερον τοῦ πρώτου του ἔργου εἶνε καὶ καταγαγῆς εὐλιζονῆς προσπάθεια πρὸς συγγραμὴν ἔργου Τέχνης καὶ ὄχι δημοσιογραφικοῦ ἢ πρὸς ἐπιτελευσίαν τῶν ἐνδόξως διεγερσομένων χουδῶν τῆς ἐναισθησίας τῶν νοικοκυραίων.

Σκηναὶ